

3. Надати населенню якісні суспільні послуги (безкоштовну медицину, освіту, юридичні послуги, допомогу за безробіттям);

4. Стимулювати до соціально-економічного розвитку (зменшення ставок податків, звільнення від оподаткування, запровадження податкових кредитів, зменшення об'єктів оподаткування, надання бюджетних коштів на соціальні програми).

Вирішення цих проблем дозволить Україні заявити про себе як про сильну європейську країну та наблизить її до однієї із ряду найрозвиненіших країн.

Література:

1. Мельник В. М. Фіскальна політика держави в умовах фінансової кризи / В. М. Мельник // Фінанси України. – 2014. – №11. – С. 11-17.

2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755 – VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу - <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

Вікторія Волинець

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: канд. екон. наук, доцент Бондаренко Є.П.

МИТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ

Сучасна світова економіка стрімко розвивається і характеризується значною інтегрованістю. Україна, завдяки надзвичайно сприятливим природним умовам, має всі шанси зайняти вагомий нішу на світовій арені сільськогосподарських товаровиробників. Сільськогосподарське виробництво відіграє особливу роль в економіці держави, адже від рівня його розвитку залежить продовольча безпека, економічне зростання та активна позиція держави на світовому ринку агропромислової продукції. Головним завданням митного та податкового регулювання сільськогосподарського виробництва є забезпечення його ефективності, конкурентоспроможності та стабільного розвитку.

Аграрний сектор є важливою стратегічною галуззю української національної економіки, який забезпечує продовольчу безпеку та продовольчу незалежність нашої держави, дає значній частині населення робочі місця, а особливо у сільській місцевості, забезпечує наповнення бюджету, експортні поставки продовольчих товарів. Він формує 16-17% валового внутрішнього продукту. Попри все це виробничі та економічні можливості аграрного сектора України використовуються далеко не повністю, хоча він і забезпечує близько 60% фонду споживання населення, займає друге місце серед секторів економіки у товарній структурі експорту і залишається практично єдиною галуззю, яка багато років поспіль забезпечує позитивне зовнішньоторгівельне сальдо.

Однією з найбільш перспективних галузей української економіки на сьогоднішній день є агропромисловий комплекс. Про це свідчить зміна частки

продукції АПК в обсязі зовнішньої торгівлі. Частка експорту продукції агропромислового комплексу за останні роки зросла майже до 30%, в той час як імпорт цієї групи товарів має тенденцію до зниження. Це говорить про те, що продукція галузі є перспективною як для внутрішнього, так і для зовнішнього ринку.

Однак для забезпечення стабільного конкурентного положення на ринку країн Європейського союзу необхідно розвивати агропромислову сферу відповідно до стандартів і норм, прийнятих у цих державах. Саме з цієї метою Міністерством аграрної політики та продовольства України була розроблена «Єдина комплексна стратегія розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015-2020 роки».

Українська стратегія імплементації Угоди про асоціацію передбачає тарифне регулювання в економічному кластері та апроксимацію законодавства в юридичному. Аналіз виконання Угоди показує, що наразі із загальної кількості міжнародних стандартів ISO (654) гармонізовано лише 302, тобто вказані стандарти гармонізовані на 45%. В той же час в рамках ЄС діють Європейські стандарти (код EN), тобто ті, що запроваджуються в державах-членах ЄС шляхом надання їм статусу національних. До компетенції Мінагрополітики, зокрема, належать стандарти за класами 65 «Сільське господарство» – із 90 стандартів гармонізовано 58 (рівень гармонізації складає 63%); за класом 67 «Харчова промисловість» – із 157 стандартів гармонізовано лише 63 (рівень гармонізації складає 40 %) [1].

Високий рівень тарифного захисту з боку ЄС частково пояснюється інтенсивнішим використанням специфічних тарифів, що додає невизначеності до результуючого адвалерного еквіваленту. Аналіз діючих тарифних розкладів обох партнерів показує, що в Україні 93,8% сільськогосподарських, харчових та суміжних тарифних ліній підлягають адвалерним митам, тоді як специфічним – 6,2%. Аналогічний розподіл мит для ЄС такий: адвалерні мита – 62,4%; специфічні – 25,3%; змішані – 12,3%. Також існує пряма кореляція між рівнем захисту в межах товарної групи та часткою тарифних ліній, з яких стягуються спеціальні мита. Додатково слід зазначити, що згідно з тарифними профілями Світової організації торгівлі, в ЄС дія тарифних квот поширюється на 11,3% сільськогосподарських тарифних ліній, тоді як для України цей показник дорівнює лише 0,1% [2].

Україна взяла зобов'язання застосовувати імпорту тарифну квоту лише на один сільськогосподарський товар – цукор-сирець з тростини. При імпорті всіх інших сільськогосподарських товарів мають застосовуватися адвалерні ставки імпорту мита (за винятком підакцизних товарів) без кількісних обмежень обсягу імпорту. Також Україна має зобов'язання не вдаватися до застосування положень ст. 5 Угоди про сільське господарство Світової організації торгівлі щодо спеціальних захисних заходів, водночас ЄС має таке право для значного переліку сільськогосподарських товарів. Такий стан справ для України є абсолютно невігідним і в перспективі приховує значні загрози для розвитку агропромислового сектору.

Література:

1. Корінь М.В., Міжевська К.В. Напрямки підвищення конкурентоспроможності аграрного виробництва в умовах євроінтеграції / М.В. Корінь, К.В. Міжевська // Вісник економіки, транспорту і промисловості. – 2016. – № 54. – с. 278-286.
2. Осташко Т.О. Експорт агропродовольчих товарів у ЄС: перспективи і завдання / Т.О. Осташко // Економіка і прогнозування. – 2016. – № 1. – с. 83-94.
3. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс] // – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>

Віра Волянюк

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: канд. екон. наук, доцент Василевська Г. В.

ФІСКАЛЬНИЙ ПРОСТІР УКРАЇНИ В АНТИКРИЗОВОМУ УПРАВЛІННІ

Сучасна світова економічна ситуація характеризується наявністю фінансових потоків, які ґрунтуються на диспропорціях соціально-економічного розвитку та зростанні залежності країн-боржників. Це зумовило фінансову нестабільність України в цілому, що спонукало до нарощення кредитних запозичень з боку українського уряду. Така ситуація загострила проблеми розвитку фіскального простору та боргової безпеки держави.

Дослідженню фіскального простору в своїх працях приділяли увагу як вітчизняні, так і зарубіжні вчені, серед яких Г. В. Василевська, Т.І. Єфименко, Т.Г. Затонацька, Ю. Б. Іванов, А. І. Крисоватий, С.Л. Лондар, В.Л. Плескач, Л.Г. Олейнікова, С.І. Сороко та інші. А що стосується дослідження економічної природи та сутності державного боргу, аналізу тенденцій його розвитку та розробки пропозицій щодо вирішення нагальних проблем була присвячена велика низка наукових праць таких вітчизняних науковців, як: К.С. Єкімова, В.В. Лісовенко, В.М. Мельник, І.С. Мірошниченко, Т.В. Черничко.

Поняття «фіскальний простір» є способом з іншого боку поглянути на проблему постійної обмеженості ресурсів. Почнемо з того, що для будь-якої чинної програми ресурси і плани щодо їх розподілу повинні відповідати одне одному. Коли уряд збільшує обсяг державних ресурсів для покриття поточних витрат (наприклад, на виплату заробітної плати, пенсій, субсидій), він забирає більше «фіскального простору», який можна було б використати для здійснення програми реформ та для державних інвестицій в людський і фізичний капітал, які сприяють зростанню. За відсутності вільного фіскального простору збільшення інвестицій та загальних видатків збільшують фіскальний дефіцит і призводять до збільшення боргів і прискорення інфляції. [1].

Боргова політика України характеризується короткостроковою ціленаправленістю і це, на жаль, не узгоджується з стратегічними завданнями